

ความเป็นมาของชื่อ “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย”

ความเป็นมาของชื่อ “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย”

(เรียบเรียงจากเค้าความบางตอนในต้นฉบับของหนังสือ

“MA VIE MOUVEMENTÉE” ๑ โดยปรีดี พนมยงค์)

1. บางคนอาศัยพจนานุกรมภาษาสันสกฤต—อังกฤษ ของ เซอร์โมเนียร์วิลเลียม (พิมพ์ในศตวรรษที่ 18) เป็นหลักในการค้นหามูลศัพท์ภาษาไทยนั้นพบว่า มีคำสันสกฤตคำหนึ่งเขียนเป็นอักษร لاتินตามเครื่องหมายออกเสียงสำหรับสันสกฤตว่า

“SYĀMA” ตรงกับอักษรวิชัยไทย “สยามะ” แปลว่า “ดำ” “สีคลา”, “สีน้ำเงินแก่”, “สีน้ำตาลแก่”, “สีเขียวแก่”, ฯลฯ บางคนก็กล่าวถึงสันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” มิได้มีมูลศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต ครั้นแล้วก็สันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีน “เซียมล้อ” อันเป็นภาษาของจีนแต่จิวตามทฤษฎีสันนิษฐานสันตติในการได้ยินคนจีนส่วนมากที่อยู่ในสยาม โดยมิได้คำนึงว่าจีนแต่จิวเป็นจีนเพียงในจังหวัดหนึ่งแห่งมณฑล กวางตุ้งของ ประเทศจีน อันที่จริงจีนส่วนมากหลายร้อยล้านคนในประเทศจีนนั้น พูดภาษาจีนกลาง หรือใกล้เคียงกับจีนกลาง เรียกชื่อประเทศสยามมาตั้งแต่โบราณกาลว่า “เซียนโล่” มิใช่ “เซียมล้อ”

ส่วนชาวยุโรปที่เดินทางเรืออ้อมแหลมอาฟริกามายังอินเดียตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 แล้วเดินทางต่อมายังประเทศสยามนั้นได้เรียกและเขียนชื่อประเทศสยามว่า “SIAM” มิใช่เขาเดินทางเรือ

ไปประเทศจีนก่อนแล้วจึงวกกลับมาประเทศสยาม ดังนั้นชาวยุโรป
สมัยนั้นและสมัยต่อมาจึงเรียกชื่อประเทศสยามตามที่ชาวอินเดียได้,
ชาวสิงห์, ชาวมลายู เรียกว่า "เซียม" และก็ตรงกับที่พระมหา-
กษัตริย์สยามได้เรียกชื่อประเทศของพระองค์ในพระราชสาส์นที่มีไปยัง
ประมุขประเทศต่างๆ จึงทำให้นานาประเทศรู้จักประเทศสยามในนามว่า
"SIAM" มาหลายศตวรรษ เอกสารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยว
กับประเทศสยามมีอยู่มากมายที่เราจะค้นคว้าได้จากสารบัญญว่า "SIAM"

2. การศึกษาประวัติศาสตร์ทางนิรุกติศาสตร์ก็ดี นิติศาสตร์
และรัฐศาสตร์ก็คณนจำต้องอาศัยเอกสารทางราชการเป็นหลักอ้างอิงด้วย
ในบรรดาเอกสารทางราชการนั้นมีบทกฎหมายที่พระมหากษัตริย์สยาม
ตั้งแต่สมัยโบราณได้จารึกไว้ เท่าที่ค้นได้ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจารึก
ไว้ในสมุดข่อยที่เรียกชื่อประเทศสยามเป็นภาษาบาลีว่า "สามปเทศ"

เมื่อจุลศักราช 1166 ตรงกับ พ.ศ. 2347 รัชกาลที่ 1 แห่งกรุง
รัตนโกสินทร์ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนายกฎหมายตั้งแต่สมัยกรุง-
ศรีอยุธยา, ธนบุรี ที่ยังใช้อยู่แล้วมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม จารึก
ไว้บนสมุดข่อย (ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับ 10 ธันวาคม 2475 และฉบับ
ต่อมาได้เอามาอย่างมาจารึกรัฐธรรมนูญ) แล้วประทับตรา 3 ดวง คือ
ตราพระราชสีห์, พระคชสีห์, บัวแก้ว กฎหมายนี้มีชื่อเรียกกันว่า
"กฎหมายตรา 3 ดวง" ซึ่งเป็นต้นฉบับเก็บไว้ห้องเครื่อง 1 ฉบับ,
หอหลวง 1 ฉบับ, ศาลหลวงสำหรับลูกขุน 1 ฉบับ

ในรัชกาลที่ 4 หมอบรัดเลย์ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์เรียก
กันว่า “กฎหมาย 2 เล่ม”

ในรัชกาลที่ 5 พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นราชบุรี (พระอิสริยยศ
ขณะนั้น) ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์เรียกกันว่า “กฎหมาย
ราชบุรี” มี 2 เล่ม

ใน พ.ศ. 2474 ข้าพเจ้าได้พิมพ์โดยถ่ายภาพจากต้นฉบับสมุด
ข่อยแล้วทำบล็อกเพื่อให้ตรงตามต้นฉบับเฉพาะ “บานแพนง” และ
“พระธรรมศาสตร์” แต่เพราะเหตุที่ค่าบาทในต้นฉบับเขียนเป็นอักษร
ขอมข้าพเจ้าจึงได้พิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์ออกฉบับหนึ่ง ถ่ายทอดอักษร
ขอมนั้นเป็นภาษาไทย ส่วนข้อความใดที่เป็นอักษรไทยอยู่แล้วก็ได้
เรียงพิมพ์ตามอักษรวิธีในต้นฉบับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 (ภายหลังรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490)
ได้ใช้หนังสือเล่มนั้นของข้าพเจ้าเป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่อ้างอิงไว้ด้วย
ตั้งปรากฏในบัญชีอักษรย่อที่ใช้ในพจนานุกรมนั้นหน้า 6 ว่าดังนี้

“ตราสามดวง: กฎหมายตราสามดวง ฉบับเรียงพิมพ์ พ.ศ.
2474 รวบรวมโดยหลวงประดิษฐมนูธรรม”

ความปรากฏว่าคำว่า "สยาม" มาจากภาษาบาลี "สาม" (สามะ) ขำพเจ้าจึงขอกัดความตอนหนึ่งในหมวด "พระธรรมศาสตร์" ดังต่อไปนี้

".....ยณฺจ สตุถํ อํนํวาคํภีรอนฺโต โลกหิตํ เป็นประโยชน์ แก่สัตว์โลกย ปากฏํ ปรากฏิ ธรรมสตุถํ อิติ ชื่อว่าคำภีรพระธรรม สำนคร มนุสาเรน อํนํพระมโนสารณฺชาสี ภาสิตํ กล่าว อาทิตโต ในต้น มูลภาสาย ด้วยมคธภาษา ปรมุปรากฏํ อํนํปรัปวารายนำสืบกันมา ปติภูจฺจิตํ ตั้งอยู่ รามณฺญยสุ ในรามณฺญยประเทศ ภาสาย ด้วยภาษา รามณฺญยสุสจ แห่งรามณฺญยคิ อิทานิ ในกาลบัดนี้ ปุริเสน อํนํบุรุษผู้ เป็นวินิจฉัยอำมาตย ทุกคาศพหํ จะยังรู้เป็นอันยาก อหิ สามเทศ ในสยามประเทศนํ ตสฺมา เหตุคงนํน อหํ อํนํวํขํ ริจิสฺสํ จักตกแต่ง ติ ธรรมสตุถํ ซึ่งคำภีรพระธรรมสำครนํน สามภาสาย - ด้วยสยาม ภาษา คุมเห อํนํวํทํานทงหลาย สุนาด จงพง ติ สตุถํ ซึ่งคํภีร พระธรรมศาสตร์นํน สนฺติกา แต่สำนํกนํ เม แห่งเรา"

3. คำว่า “เทศ” เป็นคำบาลีที่แปลงท้ายคำตามไวยากรณ์
 บาลี (วิภक्ति) ของมูลศัพท์ “เทศ” ซึ่งแปลว่าบ้านเมือง, แคว้น
 แคว้น มีความหมายตรงกับ “ปเทศ” (PADESA)

คำว่า “สาม” (สามะ) ในภาษาบาลีมีความหมายหลายอย่าง
 ตามที่พจนานุกรมบาลี-อังกฤษ ของวิเศษกิจกล่าวไว้เช่น

(1) สัดำ

(2) สี่เหลือง, สี่ทอง. ตามความหมายนี้ “สามปเทศ”

จึงหมายถึงแคว้นแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิดังที่เพลงชาติของ
 ประเทศสยามก่อนเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทยมีเนื้อร้องตั้งต้นด้วยประ-
 โยคำว่า “ประเทศสยามนามประเทศทองว่าเมืองทอง.....”

ต่อมาเมื่อเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามเป็นประเทศไทยแล้วทางราชการ
 ได้เปลี่ยนเนื้อร้องเพลงชาติว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อ
 ไทย” ซึ่งไม่ตรงตามหลักวิชาว่าด้วยเชื้อชาติเพราะในประเทศไทยมี
 คนเชื้อชาติอื่นๆ รวมอยู่ด้วย เนื้อเพลงนี้จึงเป็นการคิดเอาแต่ได้ฝ่าย
 เดียว เพื่อรวมคนเชื้อชาติไทยในดินแดนอื่นๆ ด้วยโดยไม่คำนึงว่า
 คนเชื้อชาติไทยในดินแดนเหล่านั้นจะยอมผนวกเข้ากับประเทศไทยหรือ
 จะเรียกร้องเป็นอย่างอื่น

(3) ข้าพเจ้าเห็นว่ายังมีความหมายที่อาจแผลงมาจากคำบาลี
 “สม” (สมะ) ที่แปลว่า “ความสงบเรียบร้อย” “ความเสมอภาค”
 ถ้าพิจารณาถึงชื่อ “กรุงศรีอยุธยา” ที่แปลว่ากรุงแห่งไม่มีการรบอัน
 ประเสริฐคือสันติภาพอย่างยิ่งแล้วก็ควรเชื่อได้ว่าพระมหากษัตริย์แต่

ปางก่อนได้ใช้คำว่า "สยาม" โดยแผลงจากคำว่า "สาม" ทั้งในความหมายของ "เมืองทอง" และในความหมายที่แผลงมาจาก "สม" (สระมะ) ที่แปลว่าความสงบเรียบร้อยและความเสมอภาค เพราะพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนทรงทราบเป็นอย่างดีว่าราชอาณาจักรที่พระองค์ทรงเป็นประมุขนั้น แม้ประกอบด้วยชนเชื้อชาติไทยเป็นส่วนมากก็ตาม แต่ก็ยังมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ รวมอยู่ด้วยจึงทรงเห็นเป็นการเหมาะสมที่จะเรียกราชอาณาจักรนี้ว่า "สยาม" หมายความว่าทุกชนชาติที่รวมอยู่ในประเทศของเรามีความเสมอภาคกันและมีอุดมคติสันติภาพตั้งอยู่ในแคว้นแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิ

4. สาเหตุแห่งการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทย นั้นสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2481 นายพันเอกหลวงพิบูลสงคราม (ยศและบรรดาศักดิ์ขณะนั้น) ได้รับแต่งตั้งจากคณะผู้สำเร็จราชการในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เป็นนายกรัฐมนตรี ในบรรดารัฐมนตรีแห่งรัฐบาลนั้นมีข้าพเจ้าด้วยผู้หนึ่งซึ่งเป็นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลปากร เป็นรัฐมนตรีลอย (ไม่ว่าการกระทรวง)

ต่อมาประมาณอีก 4-5 เดือน หลวงวิจิตรวาทการได้เดินทางไปฮานอยเพื่อชมกิจการโบราณคดีของสำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศส เมื่อหลวงวิจิตรฯ กลับจากฮานอยได้นำแผนที่ฉบับหนึ่งซึ่งสำนักฝรั่งเศสนั้น ได้จัดทำขึ้นแสดงว่ามีคนเชื้อชาติไทยอยู่มากมายหลายแห่งในแหลมอินโดจีน, ในประเทศจีนใต้, ในพม่า, และในมณฑลอัลสั้มของอินเดียน

ครั้นแล้วผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงได้ยินและหลายคนยังคงจำกันได้
ว่าสถานวิทยุกรมโฆษณาการ (ต่อมาปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์)
ได้กระจายเสียงเพลงทูลหวงวีจิตร ฯ ราพันถึงชนเชื้อชาติไทยที่อยู่ใน
ดินแดนต่าง ๆ และมีการโฆษณาเรื่อง “มหาอาณาจักรไทย” ที่จะรวม
ชนเชื้อชาติไทยในประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นมหาอาณาจักรเดียวกันทำนอง
ที่ฮิตเลอร์กำลังทำอยู่ในยุโรปในการรวมชนเชื้อชาติเยอรมันในประเทศ
ต่าง ๆ ให้เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรเยอรมัน

ในการประชุมวันหนึ่ง นายกรัฐมนตรีได้เสนอให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณาปัญหาต่อนอกกระเบียบวาระ โดยให้หลวงวิจิตรวาทการเป็นผู้
แถลงให้เปลี่ยนชื่อ “ประเทศสยาม” เป็น “ประเทศไทย” โดย
นำสำเนาแผนที่ฉบับที่สำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศสทำไว้ว่าด้วยแหล่ง
ของชนเชื้อชาติไทยต่าง ๆ มาแสดงในที่ประชุมด้วยโดยอ้างว่า “สยาม”
มาจากภาษาสันสกฤต “ศยามะ” แปลว่า “ดำ” จึงไม่ใช่ชื่อ
ประเทศของคนเชื้อชาติไทยซึ่งเป็นคนผิวเหลืองไม่ใช่ผิวดำ และอ้างว่า
คำว่า “สยาม” แผลงมาจากจีน “เซียมล้อ”

ข้าพเจ้าได้คัดค้านว่าโดยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้ค้นคว้ากฎหมาย
เก่าของไทยโดยอาศัยหลักฐานเอกสารที่จารึกไว้โดยพระมหากษัตริย์
แต่ปางก่อนรวมทั้ง “กฎหมายตราสามดวง” ซึ่งรัชกาลที่ 1 (พระ
พุทธยอดฟ้า ฯ) ได้โปรดเกล้า ฯ ให้สังคายนา (ตามที่ข้าพเจ้ากล่าว
ในข้อ 2) และมีใช้คำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีนแต่จิว “เซียม
ล้อ” (ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในข้อ 1) แต่จุดประสงค์เบื้องหลัง
ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีส่วนหนึ่งต้องการเปลี่ยนชื่อประเทศว่า

ประเทศไทยเพื่อรวมชนชาติไทยในดินแดนต่าง ๆ เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรไทย ดังนั้นรัฐมนตรีส่วนมากจึงตกลงตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็น “ประเทศไทย” ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายข้างน้อยในคณะรัฐมนตรี

ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ลงมติเห็นชอบในการเปลี่ยนชื่อประเทศซึ่งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ลงนามให้ตราเป็นรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2482

5. เมื่อได้ตรารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยแล้วก็เกิดปัญหาว่าในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ต้องเขียนชื่อประเทศไทยนั้นจะใช้คำอังกฤษและฝรั่งเศสอย่างไร

ผู้ที่ได้รับคำยกย่องว่ามีความรู้ในภาษาต่างประเทศรวมทั้งหลวงวิจิตรวาทการได้เสนอให้เรียกประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษว่า “THAILAND” และภาษาฝรั่งเศสว่า “THAÏLANDE” และพลเมืองของประเทศนั้นเรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “THAÏLANDAIS” ซึ่งฝรั่งพากัน

ข้าพเจ้าได้เสนอว่าควรให้เรียกชื่อประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า “SIAM” ตามที่คนทั่วโลกได้รู้จักชื่อประเทศของเราในนามนั้นอยู่แล้ว ทงนก็มตัวอย่างอยู่เช่นประเทศเยอรมันซึ่งเรียกชื่อประเทศเป็นภาษาเยอรมันว่า “DEUTSCHLAND” นั้น เขาก็ได้กำหนดให้เรียกชื่อประเทศของเขาเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสตามชื่อภาษาเยอรมัน หากเรียกชื่อประเทศของเขาในภาษาอังกฤษว่า “GERMANY” และภาษาฝรั่งเศส “ALLEMAGNE” ตามที่คนอังกฤษและฝรั่งเศสเคยเรียกและเคยรู้จักชื่อประเทศของเขาในนามนั้น

ข้าพเจ้าได้ให้ความเห็นต่อไปว่าการที่จะเอาคำว่า "LAND" ต่อท้ายคำว่า "THAI" เป็น "THAILAND" ก็ด้อยกว่าทำให้คล้ายกันกับประเทศเมืองชนในอาฟริกาของอังกฤษ (สมัยนั้น) และเมืองชนของฝรั่งเศส (สมัยนั้น) ที่ลงท้ายด้วยคำว่า "LAND" หรือ "LANDE" ข้าพเจ้าได้ให้ข้อสังเกตว่าประเทศ "IRELAND" ใต้เมื่อได้เป็นเอกราชจากอังกฤษแล้วก็ตัดคำว่า "LAND" ออก โดยเรียกชื่อประเทศของตนว่า "EIRE" ส่วนในประเทศยุโรปบางประเทศทมิฬท้าวว่า "LAND" เช่น "ICELAND" ก็เพราะภาษาของเขาอยู่ในตระกูลเดียวกันกับภาษาอังกฤษจึงไม่จำเป็นที่เราจะต้องเอาตัวอย่างนั้น แต่ความเห็นส่วนข้างมากในคณะรัฐมนตรีให้เปลี่ยนชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษด้วยตามทมิฬผู้เสนอให้เปลี่ยนเป็น "THAILAND" ในภาษาอังกฤษ และ "THAÏLANDE" ในภาษาฝรั่งเศส

ข้าพเจ้าได้เสนอต่อไปอีกว่าถ้าส่วนข้างมากต้องการให้ชาวโลกเรียกชื่อประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสโดยมีคำว่า "THAI" เป็นสำคัญแล้วก็ขออย่าเอาคำว่า "LAND" หรือ "LANDE" ไปต่อท้ายไว้ด้วยเลยขอให้ใช้ภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสทับศัพท์ตามทมิฬชนคนไทยเรียกชื่อประเทศของตนว่า "เมืองไทย" เป็นภาษาอังกฤษ "MUANG THAI" ฝรั่งเศส "MUANG THAÏ" แต่ส่วนมากในคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย

6. เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สิ้นสุดลง รัฐบาลทมิฬข-
 เกตุเห็นว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งเปลี่ยนชื่อประเทศสยามมาเป็น
 ประเทศไทยนั้นใช้บังคับเฉพาะชื่อประเทศไทยในภาษาไทยเท่านั้น

รัฐบาลนั้นจึงได้ประกาศให้ใช้ชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า "SIAM" ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศไทยในค่านับมาหลายศตวรรษแล้ว

ฉนั้นเอกสารทางราชการที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสจึงเรียกชื่อประเทศไทยว่า "SIAM" รวมทั้งหนังสือเดินทางให้เขียนเรียกชื่อประเทศในภาษาไทยว่า "ประเทศไทย" ส่วนในภาษาฝรั่งเศสให้เขียนว่า "SIAM" และสัญชาติของผู้ถือหนังสือเดินทางให้เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า "SIAMOIS"

ทงน ก็ตรงกับที่ข้าพเจ้าได้เคยเสนอตั้งกล่าวไว้แล้วในข้อ 5 ว่า แม้ประเทศเยอรมันเรียกชื่อประเทศของเขาเป็นภาษาเยอรมันว่า "DEUTSCHLAND" แต่ในภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า "GERMANY" และในภาษาฝรั่งเศส "ALLEMAGNE" ส่วนในประเทศในตะวันออกไกลเช่นประเทศจีนซึ่งเรียกตามภาษาจีนว่า "จกัวะ" แปลว่า "ประเทศกลาง" นั้น ทางราชการจีนก็เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า "CHINA" และภาษาฝรั่งเศสว่า "CHINE" ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศจีนในภาษานับมาแล้วหลายศตวรรษ ประเทศญี่ปุ่นเรียกชื่อประเทศเป็นภาษาญี่ปุ่นว่า "นิปปอนโกกุ" แปลว่าประเทศแห่งพระอาทิตย์อุทัย นั้น ทางราชการญี่ปุ่นเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า "JAPAN" และภาษาฝรั่งเศสว่า "JAPON" ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศญี่ปุ่นในภาษานับมาหลายศตวรรษ แม้ว่าลัทธิแสนยานุภาพญี่ปุ่นจะมีทัศน "คลั่งชาติ" (CHAUVINISM) แต่ก็ไม่คลั่งจนถึงขนาดทำให้คนเกือบทั่วโลกงงถ้าหากต้องเรียกชื่อประเทศญี่ปุ่นตามภาษาญี่ปุ่น ๆ ล ๆ

7. เมื่อได้เกิดรัฐประหาร 8 พ.ย. 2490 แล้ว นายควงเป็น
นายกรัฐมนตรีประมาณ 3 เดือนเศษ รัฐบาลยังคงเรียกชื่อประเทศไทย
เป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า "SIAM" ต่อไปอีก

ต่อมาในเดือนเมษายน 2491 รัฐบาลพิบูลสงครามเข้ารับตำแหน่ง
แทนรัฐบาลควงแล้วก็ได้กลับไปเปลี่ยนชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษว่า
"THAILAND" และในภาษาฝรั่งเศส "THAÏLANDE" ซึ่งรัฐบาล
ต่อ ๆ มาได้ใช้ตามจวบจนปัจจุบันนี้

8. ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2511 ที่ใช้เวลาร่าง
นานที่สุดประมาณ 10 ปีนั้น ได้มีสมาชิกแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน
หนึ่งซึ่งเป็นคนเชื้อชาติไทยแท้ ๆ และมีนายทหารชั้นนายพลคนหนึ่ง
ร่วมด้วยในการเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประ-
เทศสยามตามเดิม แต่สมาชิกส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้

ต่อมาในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2517 ก็มีกรรมการ
บางคนเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยาม
แต่กรรมการส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้เพราะบางคนให้ความเห็นว่า
"เรื่องชื่อประเทศเป็นเรื่องเล็ก" ครั้นแล้วรัฐบาลได้เสนอร่างรัฐ-
ธรรมนูญฉบับ 2517 ต่อสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภานิติบัญญัติหลายคน
ได้แสดงความเห็นขอแก้ชื่อประเทศไทยให้เป็นประเทศสยามตามเดิม
ดังนั้นคงมีหลายคนขอแปรญัตติในคณะกรรมการ แต่เสียงข้างมาก
ในคณะกรรมการและในสภานิติบัญญัติจะเห็นด้วยหรือไม่ก็สุดแท้แต่
ที่สนะของท่านเหล่านั้นขคิดถอ

๑. ผู้สนใจที่ศึกษาปรากฏการณ์แห่งความเป็นมาของการเปลี่ยนแปลงชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยย่อมเห็นได้ว่าปัญหาที่ไม่อาจจับตงได้อย่างง่าย ๆ แม้มีรัฐธรรมนูญแล้วก็ยังมีผู้ต่อสู้เพื่อเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยามตามเดิม หรือเปลี่ยนเฉพาะชื่อภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เรื่องนี้ไม่ควรพิจารณาอย่างผิวเผินว่าเป็น “เรื่องเล็ก” เพราะการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยนั้นสืบเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างคนเชื้อชาติไทยทมิฬทศนะทางสังคมแตกต่างกันคือฝ่ายหนึ่งถือ “ทัศนรักษชาติ” (PATRIOTISM) กับอีกฝ่ายหนึ่งถือ “ทัศนะเชื้อชาตินิยม” (RACISM) ประกอบด้วย “ทัศนะคลั่งชาติ” (CHAUVINISM) ที่เกินขอบเขตยิ่งกว่าทัศนะคลั่งชาติของฮิตเลอร์และแสนยานุภาพญี่ปุ่น

→ (1) ความขัดแย้งเกี่ยวกับที่มาแห่งมูลศัพท์ (นิรุกติศาสตร์) ของคำว่า “สยาม” นั้นเป็นปัญหาของนักวิชาการผู้สนใจในวิชาการนิรุกติศาสตร์แท้จริงโดยไม่มีอุปาทานจากทราศนะเชื้อชาตินิยมและทัศนะคลั่งชาติก็ย่อมค้นคว้าหาสัจจะทางวิชาการนี้ได้

ส่วนผู้จงรักภักดีแท้จริงในสถาบันพระมหากษัตริย์ก็คงศึกษาพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ (รัชกาลที่ 4) หรือได้ขียนพระภิกษุสงฆ์ทรงอรุณเกล้าให้ฟังบ้างว่า พระจอมเกล้าฯ ทรงพระปรีชาสามารถรอบรู้ภาษาไทย, ภาษาบาลี—สันสกฤต, ภาษาละติน, ภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่ปรากฏว่าคนในสยามจนถึงปัจจุบันนี้จะมีความรู้เท่าเทียมพระองค์ได้ ดังนั้นเราจึงควรใช้ความคิดว่าถ้าพระองค์เห็นว่าเป็นว่าคำว่า “สยาม” ซึ่งพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนใช้เรียกราชอาณาจักรของ

พระองค์ไม่ถูกต้องในทางภาษาและนิรุกติศาสตร์แล้วพระองค์ก็คงจะได้
เปลี่ยนชอราชอาณาจักรก่อนชนรุ่นหลังแล้ว ส่วนคำอังกฤษ ฝรั่งเศส
“SIAM” นั้นพระองค์ก็ใช้ต่อมาในการเรียกชอราชอาณาจักรตามภาษา
นั้น . ยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเป็นภาษาลาตินตาม
มูลศัพท์ “SIAM” ว่า “REX SIAMENSIS” แปลว่า “พระราชแห่ง
สยาม” ซึ่งตรงกับ “สยามินทร์” หรือ “สยามินทรราช” ซึ่งมีคาน
อยู่ในพระปรมาภิไธยเต็มของพระมหากษัตริย์รวมทั้งองค์ปัจจุบัน ดังต่อ-
ไปน

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลา-
ธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทรราช บรมนาถบพิตร”

พระปรมาภิไธยขององค์ปัจจุบันได้จารึกในคำปรารภในรัฐธรรมนูญ
และธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหลายฉบับรวมทั้งจะจารึกใน
ฉบับ 2517 ด้วย แต่น่าเสียดายที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2517 เรียกชอ
ราชอาณาจักรประเทศไทยซึ่งไม่สอดคล้องกับพระปรมาภิไธย

ฉนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าความขัดแย้งเรื่องชอของประเทศสนับเนื่อง
จากรากฐานแห่งทัศนะทางสังคมซึ่งผู้หมิ่นหนาทเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ
ได้ยึดถือเป็นสำคัญยิ่งกว่าทางวิชาการนิรุกติศาสตร์

(2) “ทัศนะรักชาติ” (PATRIOTISM) เป็นทัศนะ

ประชาธิปไตยซึ่งรักทุกเชื้อชาติและชนชาติที่ประกอบเป็น “ชาติ”
เดียวกันครอบครองดินแดนประเทศเดียวกันคือเป็นปิตุภูมิ (PATRIE)
เดียวกัน มีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานของสังคมเดียวกัน
ยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อชาติและปิตุภูมิเป็นส่วนรวม

ทุกชาติในปัจจุบันต่างกับกลุ่มเผ่าพันธุ์ที่ประกอบด้วยคนเผ่าพันธุ์เดียวหรือเชื้อชาติเดียว ทุกชาติเป็นผลแห่งวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ชำนาญซึ่งประกอบด้วยหลายเชื้อชาติและชนชาติซึ่งเดิมมีดินแดนโดยเฉพาะ แล้วต่อๆ มาได้สมานกันประกอบเป็นชาติเดียวกัน

ประวัติศาสตร์ชาติไทยเพียง 200 ปีก็แสดงให้เห็นแล้วว่าก่อนนั้นมีแว่นแคว้นหรือรัฐมากหลายซึ่งแต่ละเชื้อชาติและชนชาติแยกย้ายกันอยู่ครั้นแล้วก็ค่อยๆ วิวัฒนาการประกอบเป็นชาติเดียวกันแห่งประเทศสยาม เอกภาพของชาติจะมั่นคงได้ก็โดยระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์คือประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ, ทางการเมือง, ทศนะประชาธิปไตย ซึ่งรวมทั้ง "ทศนะรักชาติ" (PATRIOTISM)

(3) "ทศนะเชื้อชาตินิยม" (RACISM) เป็นทศนะที่นิยมหรือรักเฉพาะคนเชื้อชาติเดียว อันเป็นทศนะกับแคบที่สืบมาจากทศนะสังคมต่างกลุ่มเผ่าพันธุ์โดยมิได้คำนึงถึงความเป็นจริงในปัจจุบัน และในประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของ "ชาติ" ดังกล่าวในข้อ (2)

ทรากรของ "ทศนะเชื้อชาตินิยม" (RACISM) ยังคงตกค้างอยู่ในหลายชาติจึงเป็นเหตุให้คนจำนวนหนึ่งแห่งเชื้อชาติในชาตินั้นๆ ถือว่าเชื้อชาติของตนอยู่เหนือเชื้อชาติและชนชาติอื่นซึ่งเป็นส่วนข้างน้อยอยู่ในชาติเดียวกันอันเป็นการบั่นทอนเอกภาพของชาติซึ่งทำให้ชนส่วนน้อย (MINORITY) ในชาติตนรอนแรมดินแดนดังปรากฏอยู่ในหลายประเทศ

พวก “เชอชาตินิยม” ได้ผลักดันทัศนคติของตนเป็นการ
 “คลั่งเชอชาติ” หรือ “คลั่งชาติ” (CHAUVINISM) เพราะถือว่า
 ชาติเป็นของเชอชาติเขาเท่านั้น ครั้นแล้วก็รวบรวมคนเชอชาติเดียวกัน
 ที่อยู่ ในดินแดนต่าง ๆ เข้าเป็นอาณาจักรเดียวกันเช่นที่ฮิตเลอร์ได้
 ดำเนินชงเป็นการล้มเหลวและนำความพ่ายแพ้มาสู่ประเทศเยอรมัน
 ส่วนในสยามนั้นความฝันของพวกเชอชาตินิยมที่จะสถาปนา
 มหาอาณาจักรไทยรวบรวมคนเชอชาติไทยต่าง ๆ ในอาเซียนนั้นไม่มีทาง
 เป็นไปได้ แต่ทราบความฝันนั้นก็ยังคงมีอยู่ที่ เป็นมรดกตกทอดมา

(4) นักโฆษณา และผู้เขียนประวัติศาสตร์ชนเชอชาติไทย
 ซึ่งโดยมากเขียนจากหนังสือที่ชาวยุโรปอเมริกันเขียนไว้ก็ดี เขียนจาก
 ความสันนิษฐานตามข้อเท็จจริงแล้วเดาว่าเป็นภาษาไทยก็ดี ได้ทำให้ผู้
 อ่านที่ บริสุทธหลงเชื่อว่าชนเชอชาติไทยมีอยู่มากมายในทวีปเอเชีย
 ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรขแรงตามที่ได้เคยไปยังท้องถิ่นนั้นและเท่าที่
 ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

(ก) ในประเทศจีนมีคนเชอชาติไทยในเขตปกครองตนเอง
 ของชนชาติจ้วง (ไทยช้วง) แห่งกวางซีมีสถิติ ค.ศ. 1963 แจ้งว่า
 มีประมาณ 7,780,000 คน ชนชาติจ้วงนี้เป็นชนเชอชาติไทยพูดภาษา
 ไทยเดิมคล้ายกันกับชนเชอชาติไทยอื่น ๆ ในสิบสองปันนาในมณฑล
 ยูนนาน, สมัยก๊กมินตงนั้นกวางซีเป็นมณฑลหนึ่งชนตรงต่อรัฐบาล
 กลางของจีน ในสมัยปัจจุบันสาธารณรัฐของราษฎรจีนได้สถาปนา
 กวางซีเป็นเขตปกครองตนเองโดยมีคณะกรรมการบริหารและมีสภาผู้
 แทนราษฎรของเขตปกครองตนเอง

ในมณฑลยูนนานมีเขตปกครองตนเองของชนชาติไทยหลายเขต
รวมประมาณ 500,000 คน แต่ละเขตมีคณะบริหารและสภาผู้แทน
ราษฎรของเขต

ส่วนในเวียตนามเหนือ, ในลาว, ในพม่า และในมณฑลอัสสัม
ของอินเดียที่ข้าพเจ้ายังไม่มีตัวเลขแน่นอน

ปัจจุบันนี้สาธารณรัฐของราษฎรจีนได้แถลงแล้วหลายครั้งว่าไม่
ต้องการผนวกดินแดนของชาติอื่น ข้าพเจ้าจึงหวลคิดว่าถ้าเป็นในสมัย
ที่ก๊กมินตั๋งแล้วถ้าพวก "เชื้อชาตินิยม" ยังมีความคิดแผนการมหาอาณานิคม
จักรไทยอยู่อีกแล้ว สมมติว่าคนเชื้อชาติไทยในดินแดนดังกล่าวนี้เกิด
ยอมรับว่าจะเข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรไทยขึ้นมาจริงๆ แต่อ้างว่าพวก
เขาเป็น "ไทยเดิม" จึงให้ประเทศสยามที่เปลี่ยนแปลงขอเป็นประเทศไทย
ซึ่งเขาเรียกว่า "ไทยบางกอก" อันเป็นไทยใหม่เข้าร่วมเป็นมหา
อาณาจักรเดียวกันกับ "ไทยเดิม" ดังนี้ พวก "เชื้อชาตินิยม"
ก็คงไม่ยอม ถ้าจะทำให้ได้ก็ต้องทำสงครามกัน ซึ่งก็ต้องอาศัยจักรวรรดิ
นิยมให้หนุนหลัง

(จ) นักประวัติศาสตร์บางคนเขียนประวัติศาสตร์เชื้อ
ชาติไทยตามที่ฝรั่งเขียนไว้เช่นเขียนว่า ชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่
"ทาลีฟู" และอ้างว่ากษัตริย์ไทยเดิมชื่อ ตัโลโกะ โกะโล่ฝง อะไร
ทำนองนั้นถ้าหากเราใช้สามัญสำนึกก็จะเห็นว่าชื่อนั้นไม่ใช่ภาษาไทย
เลย ส่วนคำว่า "ฟู" นั้น เป็นคำที่ราชวงศ์เซ็ง (แมนจู) เมื่อ
ประมาณ 3 ศตวรรษมานี้ใช้เป็นชื่อเขตต่างๆ ในประเทศจีนซึ่งเมื่อ
ราชวงศ์เซ็งล้มแล้วสาธารณรัฐจีนได้แบ่งเขตปกครองโดยเล็กใช้คำว่า

“ฟ” แต่ฝรั่งเขียนหนังสือในปลายสมัยวังษ์แข็งจึงเรียกตามชื่อสมัย
นั้นซึ่งมีใช้เป็นชื่อเขตปกครองของจีนสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน

ส่วนคำว่า “ตาลี” นั้นภาษาจีนกลางออกเสียง “ต่าหลี่”

แปลว่า “การปกครองสงบเรียบร้อยใหญ่”, “ศีลธรรมจรรยาใหญ่”

ฯลฯ แต่นักสันนิษฐานบางคนเดา ๆ ว่าคำนี้ตรงกับภาษาไทยว่า “ทำดี”

โดยให้เหตุผลว่าจีนพูดภาษาไทยไม่ชัด ออกเสียง “ด” ไม่ได้จึง

ต้องออกเป็น “ล” ข้าพเจ้าได้ไปเยือนชนชาติในเขต “ต่าหลี่”

ปรากฏว่าคนพื้นเมืองเป็นเชื้อชาติ “ไป๋” พูดภาษาที่ต่างกับคนไทยเดิม

แม้แต่การนับชงคนจีนกว้างต้งนับคล้ายกับคนไทย เช่น คอ ยัด ยี่ สาม

สี่ อง ลก ชัก บัก เก่า สับ แต่คนเชื้อชาติ “ไป๋” นับแล้วไม่มีคำใด

คล้ายคำไทยเดิมเลย

ในมณฑลยูนนานปัจจุบันมีคนหลายเชื้อชาติ

(ก) เมื่อก่อน พ.ศ. 2500 ในระยะปลายสมัยรัฐบาล

พิบูลฯ หลวงวิจิตรวาทการ ได้แสดงละครเรื่องพ่อขุนรามคำแหง และ

เขียนแผนที่แสดงว่าในสมัยโบราณแดนของชนชาติไทยแผ่คลุมไปถึง

ตอนเหนือของมณฑลเสฉวน โดยเขียนชื่อที่ตั้งของเมืองจุงกิงปัจจุบัน

ว่า “แป้” เพื่อให้ตรงกับภาษาไทยที่หมายถึง “ไม้เครื่องเรือนสำหรับ

อากลอนพาด” ท่านผู้คงจำลองแผนที่สมัยเก่าซึ่งฝรั่งเขียนไว้ว่า

“PE” แล้วสันนิษฐานว่าเป็นคำไทย ข้าพเจ้าได้ไปเยือนเมืองนี้และ

มองเจิงตุนนครหลวงของเล่าปี่แล้วลองมาตามแม่น้ำฉางเจียง (แยงซี-

กิง) สอบถามบัณฑิตโบราณเกดจีนได้ความว่าในสมัยโบราณเมืองนี้

จีนเรียกว่า “เต” แปลว่า “กำแพงหลังบ้าน”, “การเลี้ยงดู”, “การอบรม”, “ลัทธิขงจื้อ” ฯลฯ แต่ฝรั่งเขียนทับสำเนียงเพี้ยนไปเป็น “PE”

แผนที่ขงหลวงวจิตรฯ เขียนประกอบบลกรเรื่องนั้นได้ทำให้พวก “เชื้อชาตินิยม” สนใจมาก

(ง) บางคนหลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่บริเวณภูเขา “ALTAI” โดยสันนิษฐานว่าท้องถิ่นนั้นกำลังทำยว่า “TAI”

แต่คำว่า “ALTAI” นั้นเป็นภาษามงโกลแปลว่า “ทอง” มิใช่เป็นคำผสมระหว่าง “อัล” กับ “ไท” ภูเขาอัลไตจึงหมายถึง “ภูเขาทอง”

บริเวณนี้ตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร 48 ถึง 53 องศา อยู่ในเขตสหภาพโซเวียต ติดต่อกับเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของมองโกเลียและของจีน ฤดูแล้งหนาวฤดูร้อน 35—47 องศาเซนติเกรด

ตามประวัติชนชาตินั้น ในสมัยโบราณกลุ่มเผ่าพันธุ์ “อัวร์” ซึ่งเป็นเผ่าผสมระหว่างมองโกลกับตุงกุอาศัยอยู่

ถ้าถือตามพวก “เชื้อชาตินิยม” ว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมเป็นเจ้าของเขตนแล้วก็ขอคำอธิบายด้วยว่าอยู่ในยุคใดแล้วเคลื่อนมาทางเมือง “แป” (PE), ยูนนาน, กวางซี, ต่อมายังสยามตั้งแต่เมื่อใด โดยถูกเผ่ามองโกล—ตุงกุ จับไล่หรืออย่างไร เพราะเผ่านี้ก็มีจำนวนคนเล็กน้อยเท่านั้น หรือถูกรุชแซ่บไล่มา แต่รุชแซ่บก็เพิ่งไปยึดครองเขตนเมื่อประมาณ 300 ปีมานเอง

ในด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้น เขตนี้ยังคงอุดมสมบูรณ์จนถึงสมัยปัจจุบันก็มีการเลี้ยงสัตว์, เพาะปลูกได้ผลสมบูรณ์ อุดมด้วยแร่ตะกั่ว สังกะสี และทองคำซึ่งยังทำกันอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ถ้าเชื่อตามพวก “เชื้อชาตินิยม” แล้ว เราก็ควรใช้สามัญสำนึกว่าเหตุใดชนเชื้อชาติไทยเดิมจึงทิ้งถิ่นที่อุดมสมบูรณ์รวมทั้งทองคำ แล้วพากันอพยพข้ามทะเลทรายที่อศคัตหลายพันกิโลเมตรมาหาทองคำในดินแดนใหม่ที่เรียกว่า “สามประเทศ” แล้วปล่อยให้เผ่ามองโกล-ตุงกุเสวยสุขสำราญจากทรัพยากรธรรมชาตินั้น

ปัจจุบันนี้สหภาพโซเวียตได้จัดตั้งเขตปกครองตนเองในบริเวณภูเขาอัลไตชนหลายเขต โดยเฉพาะเขตปกครองตนเอง “GORNO-ALTAYSKAYA AVTONOMNYA OBLAST” เนื้อที่ 92,600 ตารางกิโลเมตรนั้น เมื่อ ค.ศ. 1969 พลเมือง 169,000 คน, ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ 7 ล้านไร่, ที่เพาะปลูกเมล็ดพืช 1 ล้านไร่, 239 โรงเรียนประถมและมัธยม, วิทยาลัยเทคนิคหลายโรงเรียนมีนักศึกษาชั้นอุดม 4000 คน, 34 โรงพยาบาล และแพทย์ 188 คน, 173 สถานเลี้ยงเด็กทารกและโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็ก 6,100 คน เราจึงน่าจะเทียบกับจังหวัดกำแพงเพชร, ตาก, ชุมพร, ยะลา ที่มีพลเมืองจำนวนใกล้เคียงกัน และอีกหลายจังหวัดในสยามว่ามีความสมบูรณ์เทียบกันได้กับคนในบริเวณภูเขาอัลไตหรือไม่แล้วใช้สามัญสำนึกตามธรรมชาติว่าสมควรที่คนเชื้อชาติไทย (หากเคยเป็นเจ้าของท้องถิ่นนั้นจริง) จะพากันละทิ้งถิ่นอุดมสมบูรณ์เดินทางผ่านทะเลทรายโดยสมัยนั้นยังไม่รู้แผนที่ว่าจุดหมายปลายทางจะมีสุวรรณภูมิที่อุดมสมบูรณ์กว่าหรือไม่ สามัญสำนึกที่

ปราศจากอุปาทาน “เชื้อชาตินิยม” เป็นพื้นฐานแห่งหลักวิชาว่าด้วยการอพยพของมนุษยชาติซึ่งต้องย้ายที่อยู่เดิมอันมีความอึดอัดไปสู่ดินแดนใหม่ที่อุดมสมบูรณ์กว่า

(จ) สมัยแต่ก่อนอาจช่วงชิงดินแดนของชาติอื่นนั้น จักรวรรดินิยมใช้วิธีหลายอย่างรวมทั้งวิธีเขียนบนกระดาษแผนที่แล้วประกาศเป็นทางการว่าดินแดนนั้นๆ เป็นของตน เช่นจักรวรรดินิยมอังกฤษได้เขียน “เส้นแมคมาฮอน (MAC MAHON LINE)” บนแผนที่ระหว่างอินเดียกับธิเบตของจีน ถือว่าดินแดนใต้เส้นนั้นเป็นของอังกฤษ ประเทศจีนตั้งแต่ราชวงศ์เซ็งได้คัดค้าน แต่จักรวรรดินิยมอังกฤษก็ได้ถือว่าดินแดนส่วนนั้นเป็นของอังกฤษ

ส่วนพวก “เชื้อชาตินิยม” จำพวกที่กล่าวแล้วใช้วิธีแปลกประหลาดง่ายยิ่งกว่าวิธีการทางแผนที่คือใช้วิธีที่กตัญญูเอาจากชื่อที่เรียกทองทวารวดีตามคำที่ออกเสียงว่า “ไท” หรือ “ไต” ก็ดี หรือเดาว่าเป็นคำไทยกตัญญู ทองทนนเป็นของคนเชื้อชาติไทยมาก่อน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความจริง

ชานกรุงปารีส

2 เมษายน 2517

วิไล วัฒนวงศ์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์นครเวรชัย ข้างท่าทำการ ป.ท. หน้าพระลาน
หน้าประตูวิเศษไชยศรี กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๓๗๔๒
เอิบทิพย์ วิชัยลักษณ์ เจ้าของ ผู้จัดการ และผู้พิมพ์โฆษณา ๒๕๑๗